

RUIMTE REGIE RESULTAAT

R

////

Rho

—
ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Meppel

Transformatiegebied Noordpoort

Voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming

identificatie

projectnummer:
20190178

projectleider:
mw. mr. J. Poelstra

auteur(s):
ir. H.G. van der Aa

planstatus

datum: 18-06-2020

opdrachtgever:
Gemeente Meppel

1. Inleiding

Aanleiding en doel voortoets

Voor het Transformatiegebied Noordpoort in Meppel wordt een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte opgesteld. Belangrijk aspect van een dergelijk bestemmingsplan is het sturen op kwaliteiten. Voor de te ontwikkelen deelgebieden binnen het Transformatiegebied Noordpoort wordt geen eindbeeld met gedetailleerde bestemmingen opgenomen, maar de gewenste kwaliteit wordt per deelgebied beschreven. Het gaat dan bijvoorbeeld om de gewenste ruimtelijke structuur, welke functiecombinaties mogelijk en wenselijk zijn voor het gebied en onder welke milieuomstandigheden. Er wordt afgewogen welke kwaliteit belangrijk is om te behouden of te ontwikkelen en waarop de gemeente wil sturen. De gemeente Meppel loopt hiermee vooruit op de Omgevingswet en met het plan wordt invulling gegeven aan de wens om meer op kwaliteit te sturen (kwaliteitsversterking van de stad).

Gezien de ligging op korte afstand van het Natura 2000-gebied de Wieden zijn significante effecten als gevolg van de beoogde ontwikkeling op dit gebied niet op voorhand uit te sluiten. Derhalve is minimaal een voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming vereist.

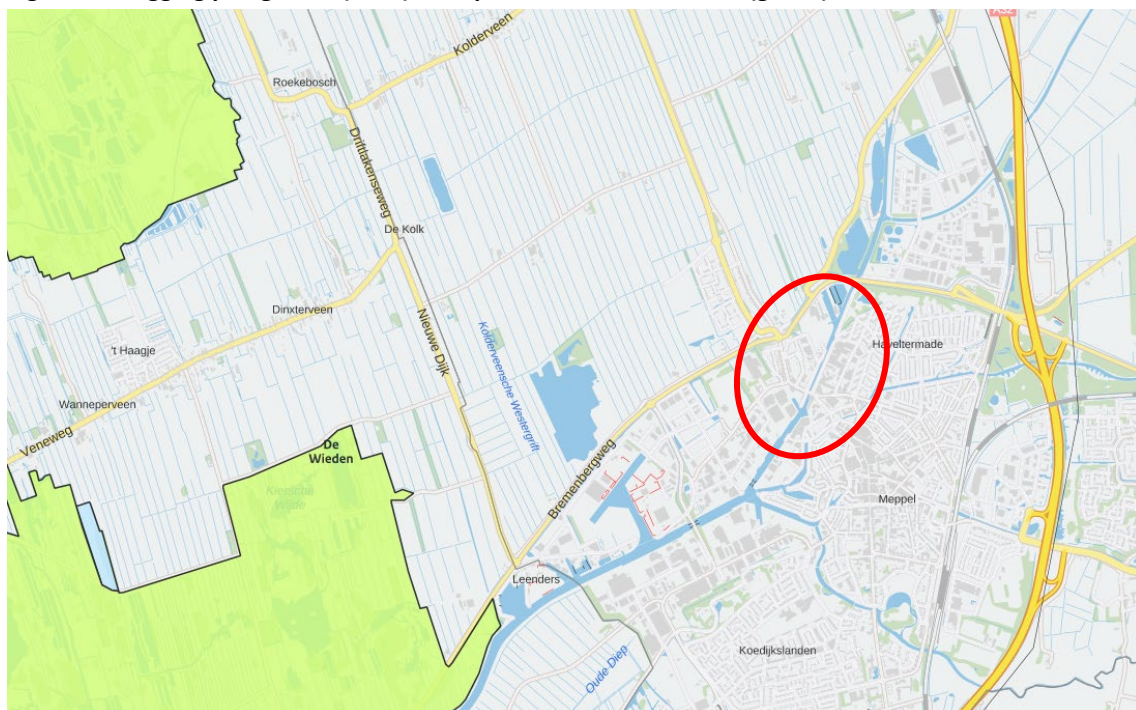
Een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte biedt echter meer ruimte dan een 'gewoon' bestemmingsplan. In dit plan is het vooraf niet duidelijk waar, op welk moment en op welke wijze gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. Dit betekent dat ook de toetsing van de effecten op Natura 2000 vanuit een andere denkwijze plaats moet vinden. Deze verstoringstoets biedt inzicht in welke effecten kunnen optreden en hoe deze kunnen worden voorkomen.

In deze voortoets worden *niet* de effecten op beschermde soorten en het Natuurnetwerk Nederland beschreven.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader van deze voortoets (de Wet natuurbescherming) kort uiteengezet. In hoofdstuk 3 worden Natura 2000-gebied de Wieden kort beschreven. In hoofdstuk 4 worden vervolgens de mogelijke effecten van de beoogde ontwikkeling op Natura 2000 beschreven.

Figuur 1.1 Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000 (groen)

Figuur 1.2 Detail plangebied

2. Wet natuurbescherming

In Nederland hebben diverse natuurgebieden een beschermd status onder de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Daarbij zijn twee soorten beschermingen te onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden.
- Bijzondere nationale natuurgebieden.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden in heel Europa die worden beschermd op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. Voor Nederland gaat het om ruim 160 gebieden. Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen het Nationaal Natuurnetwerk. In het aanwijzingsbesluit staat welke doelen Nederland nastreeft voor een bepaald gebied, bijvoorbeeld welke planten en dieren bescherming verdienen. Vervolgens komt er in nauw overleg met betrokken partijen een beheerplan, waarin onder andere staat beschreven welke maatregelen nodig zijn om de doelen te behalen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

De Minister van Economische Zaken (EZ) kan buiten de gebieden die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden Natura 2000, ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen wanneer deze zijn opgenomen op een lijst als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Habitatrichtlijn of onderwerp zijn van een procedure als bedoeld in artikel 5 van de Habitatrichtlijn. De beschermende werking die geldt voor gebieden die behoren tot Natura 2000, geldt in dat geval ook voor het bijzondere nationaal natuurgebied.

Wettelijk kader

De Wnb

- verankert de Europese gebiedsbescherming van Natura 2000, bestaande uit Speciale Beschermingszones (SBZ's) op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, in de Nederlandse wetgeving;
- vormt de wettelijke basis voor de aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen;
- legt de rol van bevoegd gezag voor verlening van vergunningen meestal bij de provincies.

Voor Natura 2000-gebieden gelden onder meer de volgende verplichtingen.

- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen

kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast.

- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd, terwijl significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

In artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb is de habitattoets voor het vaststellen van een bestemmingsplan neergelegd. Artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb luidt als volgt:

Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid.

Artikel 2.8 van de Wnb luidt als volgt:

1. Voor een plan als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, of een project als bedoeld in artikel 2.7, derde lid, onderdeel a, maakt het bestuursorgaan, onderscheidenlijk de aanvrager van de vergunning, een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied.
2. In afwijking van het eerste lid hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan, onderscheidenlijk project, of deel uitmaakt van een ander plan, voor zover voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project.
3. Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en Gedeputeerde Staten verlenen voor het project, bedoeld in het eerste lid, uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
4. In afwijking van het derde lid kan, ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, het plan worden vastgesteld, onderscheidenlijk de vergunning worden verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
  - a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
  - b. het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
  - c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.
5. Ingeval het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, in afwijking van het vierde lid, onderdeel b, de voorwaarde dat het plan, onderscheidenlijk het project nodig is vanwege:
  - a. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, of
  - b. andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.
6. Een advies van de Europese Commissie als bedoeld in het vijfde lid, onderdeel b, wordt door de Minister gevraagd. Het bestuursorgaan, onderscheidenlijk gedeputeerde staten doen daartoe een verzoek aan de Minister.
7. Compenserende maatregelen als bedoeld in het vierde lid, onderdeel c, maken onderdeel uit van het plan, onderscheidenlijk de verplichting om deze maatregelen te treffen maakt onderdeel uit van de vergunning voor het project, bedoeld in het eerste lid. Het bestuursorgaan dat het plan vaststelt

meldt, onderscheidenlijk Gedeputeerde Staten melden de compenserende maatregelen aan onze Minister, die de Europese Commissie van de maatregelen op de hoogte stelt.

8. Ingeval een compenserende maatregel voorziet in de ontwikkeling of verbetering van leefgebieden voor vogels, natuurlijke habitats of habitats voor soorten buiten een Natura 2000-gebied, draagt Onze Minister ervoor zorg dat deze leefgebieden of habitats een Natura 2000-gebied, of een onderdeel van een Natura 2000-gebied worden.

Een passende beoordeling is verplicht als een plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor de betrokken Natura 2000-gebieden.¹⁾ Voor de inschatting van de effecten die een plan kan hebben, moet de significantie worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, die voor kwalificerende soorten en habitats zijn geformuleerd. Als niet op grond van objectieve gegevens op voorhand significante gevolgen op een Natura 2000-gebied zijn uitgesloten, moet een passende beoordeling worden gemaakt.²⁾ In de passende beoordeling worden de effecten op Natura 2000-gebieden nader onderzocht. Vervolgens kan een bestemmingsplan slechts worden vastgesteld indien is verzekerd dat ook bij een maximale invulling van het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast.

Wat is significant?

Het begrip significant speelt een sleutelrol bij het beoordelen van de vergunbaarheid van een ingreep in het kader van de Wet natuurbescherming. In de factsheet nr. 25: *“Significantie’ bij beoordeling van gevolgen voor Natura 2000-gebieden”* geeft de Commissie voor de Milieueffectrapportage aan op welke wijze het begrip significantie moet worden geïnterpreteerd bij een dergelijke toetsing.

De beoordeling of een effect al dan niet significant is, wordt benaderd vanuit de instandhoudingsdoelstellingen. Deze zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden. Er zijn instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en voor soorten.

- Voor habitattypen gaat het om behoud of uitbreiding van de oppervlakte en/of behoud of verbetering van de kwaliteit.
- Voor soorten gaat het om behoud of uitbreiding van de oppervlakte van het leefgebied, behoud of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied en behoud of uitbreiding van de populatieomvang.

Als uit de Passende beoordeling blijkt dat een instandhoudingsdoel door het project of plan (mogelijk) niet gehaald wordt, wordt het effect als significant beschouwd.

---

1) Art. 2.8, tweede lid, van de Wnb.

2) ABRvS 23 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1421.

3. Beschrijving Natura 2000-gebied De Wieden

3.1. Instandhoudingsdoelen

Het gebied De Wieden is op 4 juli 2013 aangewezen als Natura 2000-gebied (PDN/2013-035, Stcrt. 2014, 122). Het gebied is een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilvenen, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied dat zich ooit van Zwolle tot ver in Fryslân uitstreekte. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten. Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig.

Voor dit Natura 2000-gebied gelden de volgende instandhoudingsdoelen:

Tabel 3.1 Instandhoudingdoelen De Wieden

Habitattypen	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
H3140 - Kranswierwateren	-	>	>			
H3150 - Meren met krabbenscheer en fontein- kruiden	-	>	>			
H4010B - Vochtige heiden (laagveengebied)	-	>	>			
H6410 - Blauwgraslanden	--	>	>			
H6430A - Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=			
H6430B - Ruigten en zomen (harig wilgenroos- je)	-	=	=			
H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	=			
H7140B - Overgangs- en trilvenen (veenmos- rietlanden)	-	=	=			
H7210 - *Galigaanmoerassen	-	>	>			
H91D0 - *Hoogveenbossen	-	=	>			
Habitatsoorten						
H1016 - Zeggekorfslak	--	=	=	=		
H1042 - Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>		
H1060 - Grote vuurvliinder	--	>	>	>		
H1082 - Gestreepte waterroofkever	--	>	>	>		
H1134 - Bittervoorn	-	=	=	=		
H1145 - Grote modderkruiper	-	=	=	=		
H1149 - Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1163 - Rivierdonderpad	-	=	=	=		
H1318 - Meervleermuis	-	=	=	=		

H1393 - Geel schorpioenmos	--	>	>	>		
H1903 - Groenknolorchis	--	=	=	=		
H4056 - Platte schijfhoren	-	=	=	=		
Broedvogels						
A017 - Aalscholver	+	=	=			1000
A021 - Roerdomp	--	=	=			30
A029 - Purperreiger	--	=	=			65
A081 - Bruine Kiekendief	+	=	=			19
A119 - Porseleinhoen	--	=	=			19
A122 - Kwartelkoning	-	>	>			13
A153 - Watersnip	--	=	=			150
A197 - Zwarte Stern	--	>	>			200
A229 - IJsvogel	+	=	=			10
A275 - Paapje	--	>	>			6
A292 - Snor	--	=	=			300
A295 - Rietzanger	-	=	=			2000
A298 - Grote karekiet	--	>	>			20
Niet-broedvogels						
A005 - Fuut	-	=	=			110
A017 - Aalscholver	+	=	=			behoud
A037 - Kleine Zwaan	-	=	=			8
A041 - Kolgans	+	=	=			3800
A043 - Grauwe Gans	+	=	=			1100
A050 - Smient	+	=	=			500
A051 - Krakeend	+	=	=			150
A059 - Tafeleend	--	=	=			210
A061 - Kuifeend	-	=	=			430
A068 - Nonnetje	-	=	=			30
A070 - Grote Zaagbek	--	=	=			20
A094 - Visarend	+	=	=			2

Verklaring symbolen

Staat van instandhouding	Doelstellingen
+ redelijk	= behoud
- slecht	> verbetering
-- zeer slecht	

4. Effecten

4.1. Afbakening effecten

Aan de hand van de Effectenindicator (website van het Ministerie van EZ) wordt aangegeven welke effecten al dan niet kunnen optreden als gevolg van het voornemen. Daarbij gaat het om directe en indirecte effecten (externe werking). De effectenindicator geeft voor de combinatie De Wieden en woningbouw de volgende potentiële effecten aan: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. De relevantie van genoemde potentiële effecten wordt hieronder nader bepaald. De effectindicator geeft om onduidelijke redenen de thema's vermessing en verzuivering als gevolg van stikstofdepositie niet meer aan, maar ook deze thema's zijn in deze situatie relevant.

1. Oppervlakteverlies:
Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied; oppervlakteverlies treedt hier dus niet op. Het plangebied wordt in de uitgangssituatie ook niet gebruikt door foeragerende soorten vanuit het Natura 2000-gebied. Dit thema wordt niet nader beschreven.
2. Versnippering:
Het voornemen vormt geen barrière binnen of tussen Natura 2000-gebieden. Voor zover de verkeersbewegingen naar en van het gebied leiden tot doorsnijding van Natura 2000-gebieden wordt dit gerekend tot verstoring en aldaar beschreven. Het aspect versnippering wordt niet nader onderzocht.
3. Verontreiniging:
Ten opzichte van de huidige situatie is de verontreiniging door extra verkeersbewegingen naar verwachting klein. Bij verandering van functies zal het vermijden/vermindere van verontreiniging van bodem, water en lucht een belangrijke voorwaarde zijn. Functieveranderingen zullen daarom per saldo niet leiden tot extra verontreinigingen en mogelijk zelfs tot een afname van verontreinigingen. Vermesting en verzuring in de vorm van stikstofdepositie via de atmosfeer is een complex proces dat over een grote afstand kan spelen. Dit wordt nader uitgewerkt onder punt 10 en in de volgende paragraaf.
4. Verdroging:
De veranderingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden niet tot relevante veranderingen in de waterhuishouding. Derhalve zijn er geen veranderingen te verwachten op de waterkwaliteit of -kwantiteit in het nabijgelegen Natura 2000-gebied De Wieden.

5. Verstoring door trillingen:
Trillingen kunnen een bron van verstoring zijn voor diersoorten. Dosis-effectrelaties zijn hiervoor echter niet bekend. Eventuele trillingen worden verwacht als gevolg van bouwwerkzaamheden en zullen qua intensiteit zeer gering zijn. Ter vergelijking: trillingen van hei- of trilwerkzaamheden zijn waarneembaar tot circa 100 meter van de bron (Bron: funderingsbranche NVAF (Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken)). De bouwwerkzaamheden in het kader van onderhavig project vinden op minimaal 2 km afstand van Natura 2000 plaats. Eventuele trillingen bereiken daardoor niet het Natura 2000-gebied. Effecten op de instandhoudingsdoelen van dit gebied worden daarom geheel uitgesloten.

6. Verstoring door geluid:
Verstoring door heiwerkzaamheden en het gebruik van zwaar materieel zullen vanwege de grote afstand van ruim 2 km nooit het Natura 2000-gebied bereiken. Grotere geluidsbronnen dan heiwerkzaamheden zijn niet aan de orde. De verkeerstromen op de wegen door en langs Natura 2000 (N375, N334, N762) zullen niet noemenswaardig wijzigen als gevolg van de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Verstoring van Natura 2000 door geluid zal daardoor met zekerheid niet optreden. Indien het bestemmingsplan nieuwe evenementen mogelijk maakt, kunnen eventuele vuurwerkshows wel leiden tot verstoring van Natura 2000-gebieden. Dit effect wordt nader beschreven in de volgende paragraaf.

7. Verstoring door licht:
Het plangebied kent een dichte bebouwing en deels ook opgaande beplanting. Lichtbronnen zullen daardoor nooit het Natura 2000-gebied op ruim 2 km afstand bereiken. Indien het bestemmingsplan nieuwe evenementen mogelijk maakt, kunnen eventuele vuurwerkshows wel leiden tot verstoring van Natura 2000-gebieden. Dit effect wordt nader beschreven in de volgende paragraaf.

8. Optische verstoring:
Door een toenemend aantal bewoners bij een stijgend aantal woningen kunnen verstoringseffecten binnen de Wieden optreden als gevolg van intensivering van het recreatieve gebruik. De ecologische effecten daarvan worden beschreven in de volgende paragraaf.

9. Verstoring door mechanische effecten:
Het betreft hier verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. Het bestemmingsplan biedt ruimte voor een groei van recreatieve functies zoals bootverhuur of aanleg van een jachthaven. Extra recreatief scheepvaartverkeer vanuit het plangebied naar De Wieden zou daarom effecten kunnen hebben op de watervegetaties. Deze effecten daarvan worden beschreven in de volgende paragraaf.

10. Verzuring en vermesting:
In het nabijgelegen Natura 2000-gebied De Wieden zijn meerdere stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van kwalificerende soorten aanwezig. In sommige van deze habitats wordt de kritische depositiewaarde (KDW) overschreden door de achtergronddepositie ter plaatse, waardoor bij extra stikstofdepositie significante effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten. Het plan biedt ruimte voor functieveranderingen die kunnen leiden tot een toename van de stikstofemissies. Een daling van de stikstofemissies is echter ook mogelijk doordat verouderde gebouwen met een hoog aardgasgebruik plats maken voor nieuwe aardgasloze functies. Verder kan er als gevolg van de aanlegwerkzaamheden sprake zijn van tijdelijke emissies en deposities op Natura 2000. In de vol-

gende paragraaf wordt daarom nader ingegaan op het aspect vermesting/verzuring door stikstofdepositie in de Natura 2000-gebied.

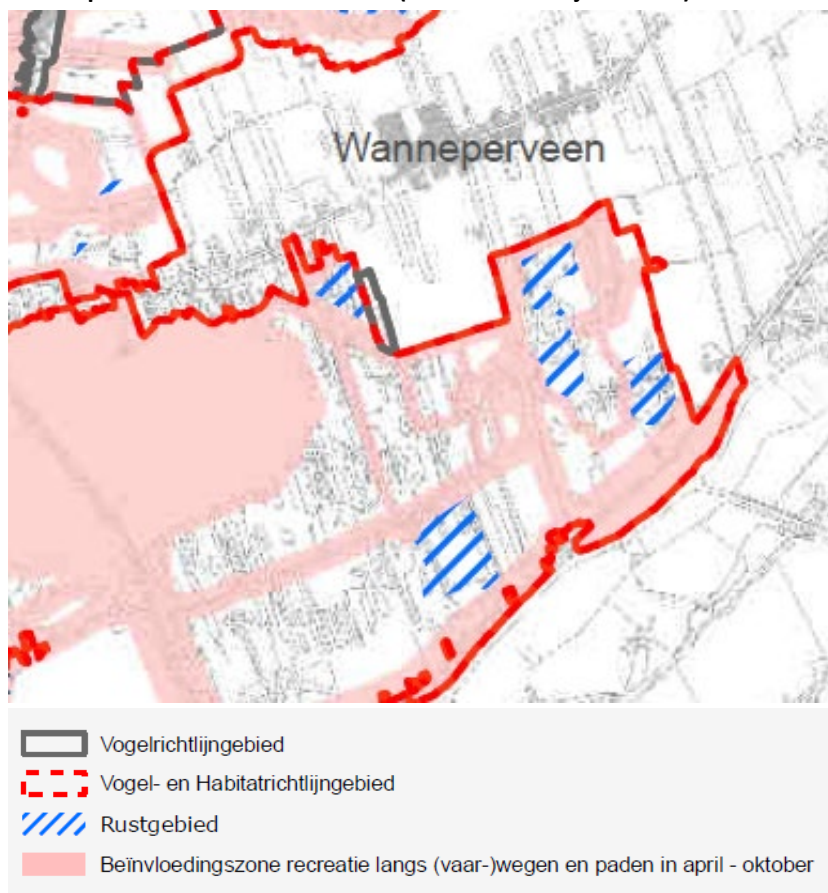
4.2. Nadere beschrijving effecten

4.2.1. Optische verstoring

De wandelroute in en rond de Kiersche Wijde (binnen Natura 2000) is recreatief aantrekkelijk. In het Natura 2000-beheerplan wordt De Kiersche Wijde vermeld als één van de concentratiegebieden voor moerasbroedvogels. In het beheerplan wordt er van uitgegaan dat eventuele negatieve effecten als gevolg van verstoring door wandelaars worden opgevangen door het instellen van rustgebieden voor moerasbroedvogels. Delen van de Kiersche Wijde zijn opgenomen als rustzone, zodat rust op en direct rond de broedplaatsen gewaarborgd wordt (figuur 4.1). De oeverzones van petgaten, waar de verstoring gevoelige soorten roerdomp en purperreiger kunnen foerageren, liggen voor het merendeel door opgaande vegetatie afgeschermd van wegen en paden.

De afstand van het Transformatiegebied tot dit wandelgebied is minimaal 2,5 km en begint met een weinig aantrekkelijke looproute door de stad of langs de provinciale weg. Bij het natuurgebied ontbreken parkeervoorzieningen. Het is daarom uiterst onwaarschijnlijk dat een toename van het aantal woningen binnen het Transformatiegebied zal leiden tot een relevante verhoging van de recreatiedruk in het Natura 2000-gebied de Wieden. Negatieve effecten op het Natura 2000-gebied kunnen daarom worden uitgesloten.

Figuur 4.1. Rustzones voor moerasbroedvogels in de Kiersche Wijde en omgeving. (bron: Natura 2000-beheerplan Weerribben & Wieden (Provincie Overijssel 2017))

4.2.2. Verstoring door mechanische effecten

Het bestemmingsplan biedt ruimte voor een groei van recreatieve functies zoals bootverhuur of aanleg van een jachthaven. Extra recreatief scheepvaartverkeer vanuit het plangebied naar De Wieden zou daarom effecten kunnen hebben op de watervegetaties, waaronder de kwalificerende habitats *H3140 Kranswierwateren* en *H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden*.

Het plangebied ligt op circa 7 kilometer van de vaarroute Beukersgracht die toegang biedt tot het Natura 2000-gebied De Wieden. In het Natura 2000 gebied zijn speciale recreatieve vaarroutes aangewezen.

Jaarlijks vinden tienduizenden vaarbewegingen plaats, van plezierjachten, kano's, roeiboten, fluisterboten en zeilboten. De toevoeging van eventuele boten vanuit het Transformatiegebied aan de bestaande stroom heeft daarom geen extra verstoring effect. Er zijn daarnaast bepaalde rustgebieden aangewezen waarmee de instandhoudingsdoelstellingen in voldoende mate worden beschermd (zie figuur 4.1). Effecten op het Natura 2000-gebied door mechanische effecten worden daarom uitgesloten.

4.2.3. Verstoring door vuurwerkshows

Het verstoringseffect van vuurwerkshows met betrekking tot Natura 2000-gebieden is onderzocht in een tweetal Alterra-rapporten (1694 resp. 2347). Voor broedvogels en niet-broedvogels is voor verschillende afstandsklassen en verschillende vuurwerktypen beoordeeld of er een kans is op verstoring van vogels. De resultaten voor de relevante soorten in het Natura 2000-gebied de Wieden zijn in onderstaande tabellen weergegeven.

Broedvogels

De verstoringseffecten voor professioneel vuurwerk van de kwalificerende vogelsoorten is als volgt:

Tabel 4.1 Verstoringseffecten broedvogels voor professioneel vuurwerk

Periode		Gedurende broedseizoen				Buiten broedseizoen	
Kans op (significante) verstoring		Nee, mits tenminste de volgende afstand wordt aangehouden tot belangrijke voedsel-, vlucht- en verblijfplaatsen					
		Bij voldoende afscherming		Open gebied		Slaapplaatsen	
Broedvogels		1 km	2,5 km	3 km	5 km	3 km	5 km
A034	Lepelaar	1	0	1	0	1	0
A081	Bruine Kieken-dief	1	0	1	0	1	0
A029	Purperreiger	1	0	1	0	1	0
A021	Roerdomp	0	0	0	0	0	0
A122	Kwartelkoning	1	0	0	0	-	-
A153	Watersnip	0	0	0	0	-	-
A119	Porseleinhoen	0	0	0	0	0	0
A229	IJsvogel	0	0	0	0	0	0
A295	Rietzanger	0	0	0	0	0	0
A193	Zwarte stern	1	0	1	0	1	0

Uit tabel 1 kan worden afgeleid dat de maximale afstand waarop de kwalificerende broedvogels van de Wieden worden verstoord door professioneel vuurwerk 3 km bedraagt. Binnen deze afstand vanaf het plangebied bevinden zich meerdere rustgebieden voor moerasbroedvogels (zie figuur 4.1). Het gebruik van professioneel vuurwerk bij evenementen in het plangebied heeft mogelijk verstoringseffecten op de kwalificerende broedvogels en kan daarom niet zonder meer worden toegestaan.

Niet broedvogels

Alle kwalificerende niet-broedvogels kunnen worden verstoord door professioneel vuurwerk binnen een afstand van 3 km, enkele soorten tot op 4 km (zie tabel 2). Binnen deze afstanden ligt een groot deel van het Natura 2000-gebied de Wieden waar een deel van deze vogels verblijft. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied de Wieden als gevolg van vuurwerkshows kunnen dus niet op voorhand worden uitgesloten.

Tabel 4.2 Verstoring gevoeligheid niet-broedvogels voor professioneel vuurwerk

Niet-broedvogels		Bij voldoende afscherming	Open gebied		
		1 km	3 km	4 km	5 km
A005	Fuut	0	1	0	0
A017	Aalscholver	0	1	0	0
A037	Kleine Zwaan	0	1	1	0
A039b	Toendrarietgans	0	1	1	0
A043	Grauwe Gans	0	1	1	0
A050	Smient	0	1	1	0
A051	Krakeend	0	1	1	0
A052	Wintertaling	0	1	0	0
A059	Tafeleend	0	1	0	0
A061	Kuifeend	0	1	1	0
A070	Grote Zaagbek	0	1	0	0
A068	Nonnetje	0	1	1	0
A197	Zwarte Stern	0	1	1	0

4.2.4. Verzuring en vermesting door stikstofdepositie

Het concrete transformatieprogramma is op dit moment nog niet bekend. De toekomstige verkeersstromen (de belangrijkste bron qua veranderingen in stikstofemissies) zijn daarom op dit moment eveneens onbekend.

Daarnaast zal er sprake zijn van nieuwe woonfuncties. Voor nieuwe woningbouw geldt dat per 1 juli 2018 de Wet Voortgang Energietransitie in werking is getreden (Wet VET). Met deze wet is de Gaswet gewijzigd, waardoor onder de 40 m³ doorlaatwaarde per jaar netbeheerders nieuwe gebouwen niet meer op het gasnet mogen aansluiten. In de praktijk betekent dit dat nieuwe woningen en (kleinere) bedrijfsgebouwen gasloos moeten worden gebouwd. Naar aanleiding van de aanpassingen in de Gaswet wordt nieuwe woningbouw en kleinschalige bedrijvigheid niet meer aangesloten op het gas. Wanneer nieuwe woningbouw in de plaats komt van bestaande gasgestookte functies, dan is er met zekerheid sprake van een afname van de stikstofemissies, doch de omvang daarvan kan bij het opstellen van deze voortoets onmogelijk worden bepaald. Verder zal ook nieuwe bedrijvigheid gevolgen hebben voor de stikstofemissies vanuit het plangebied maar ook deze emissies zijn vooralsnog onbekend.

Tenslotte zal bij de aanleg van nieuwe functies tijdelijk sprake zijn van extra verkeersbewegingen en de inzet van zware machines (kranen, etc.). Ook deze factor is bij het vaststellen van het bestemmingsplan onmogelijk vooraf te bepalen qua locatie, aard, omvang, tijdsduur etc.

Geconcludeerd moet daarom worden dat, gezien de intrinsieke grote onzekerheden in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte, het onmogelijk is om op voorhand ook maar enigszins betrouwbaar een toekomstige stikstofdepositie op Natura 2000 te bepalen. Deze onzekerheid is ondervangen door in de planregels op te nemen dat een nieuw initiatief niet mag leiden tot een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000. Per project zal moeten worden aangetoond hoe aan deze voorwaarde wordt voldaan, door technische maatregelen, interne of externe saldering. Op deze wijze wordt voorkomen dat de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, zal leiden tot extra stikstofdepositie op Natura 2000.

Bijlage 1 Bronnen

- Hut, R. van der, E. van der Heijden (2018); “Ecologische beoordeling Stedenbouwkundig plan Nieuwveense Landen”. A&W-rapport 2412 Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden (2008): Verstoringsgevoeligheid van vogels – Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Ottburg, F.G.W.A., J.G. de Molenaar, D.A. Jonkers en R.J.G.H. Henkens (2012). Vuurwerk & Vogels provincie Utrecht; afwegingskader voor vergunningverlening ten aanzien van vuurwerkevenementen in en nabij Utrechtse Vogelrichtlijngebied inclusief twee casestudies. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2347.
- Ottburg, F.G.W.A., J.G. de Molenaar, D.A. Jonkers (2008). Vuurwerk & Vogels; afwegingskader voor vergunningverlening ten aanzien van vuurwerkevenementen in en nabij Brabantse Vogelrichtlijngebieden. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1694.
- Provincie Overijssel 2017. Natura 2000-beheerplan De Wieden & Weerribben. Provincie Overijssel, Zwolle.
- Reijnen, M. en R. Foppen (1992): 'Effect van wegen met autoverkeer op de dichtheid van broedvogels'.
- <https://calculator.aerius.nl/>
- <http://geodata.rivm.nl/gcn/>
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator>
- www.waarneming.nl